

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 58/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi työttömyysturvalain 4 luvun muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 12 päivänä tammikuuta 2011 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
laiksi työttömyysturvalain 4 luvun muuttamisesta
(HE 321/2010 vp).

Eduskunta-aloitteet

Esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt
seuraavat aloitteet:

- lakialoitteen laiksi työttömyysturvalain 4
luvun 4 ja 5 §:n muuttamisesta (LA
29/2007 vp — Päivi Räsänen /kd ym.), joka
on lähetetty valiokuntaan 16 päivänä tou-
kokuuta 2007,
- lakialoitteen laiksi työttömyysturvalain 2
luvun 2 §:n muuttamisesta (LA 85/2008 vp
— Janne Seurujärvi /kesk), joka on lähetet-
ty valiokuntaan 5 päivänä maaliskuuta
2009,
- lakialoitteen laiksi työttömyysturvalain 4
luvun 4 ja 5 §:n muuttamisesta (LA
93/2008 vp — Päivi Räsänen /kd ym.), joka
on lähetetty valiokuntaan 9 päivänä loka-
kuuta 2008,
- lakialoitteen laiksi työttömyysturvalain 2
luvun 2 §:n muuttamisesta (LA 16/2009 vp
— Toimi Kankaanniemi /kd ym.), joka on
lähetetty valiokuntaan 19 päivänä maalis-
kuuta 2009,
- lakialoitteen laiksi työttömyysturvalain 4
luvun muuttamisesta (LA 131/2010 vp —
Annika Lapintie /vas), joka on lähetetty va-

liokuntaan 3 päivänä maaliskuuta 2011
sekä

- lakialoitteen laiksi työttömyysturvalain 4
luvun muuttamisesta (LA 132/2010 vp —
Risto Kuisma /sd ym.), joka on lähetetty
valiokuntaan 3 päivänä maaliskuuta 2011.

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslaki-
valiokunta on antanut asiasta lausunnon
(PeVL 64/2010 vp), joka on otettu tämän mie-
tinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitussihteeri Kirsi Päivänsalo, sosiaali- ja
terveysministeriö
- neuvotteleva virkamies Ilpo Helismaa, sisä-
asiainministeriö
- lakimies Mari Köngäs, Kansaneläkelaitos
- toiminnanjohtaja Niina Jussila, Työttömyys-
kassojen Yhteisjärjestö ry
- lakiasiainjohtaja Jorma Skippari, Työttö-
myysvakuutusrahasto
- ekonomisti Ilkka Kaukoranta, Suomen Am-
mattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- lakimies Heli Puura, Toimihenkilökeskusjär-
jestö STTK ry.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Akava ry
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- Suomen Yrittäjät.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET***Hallituksen esitys***

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia. Esityksen mukaan työttömyysetuuden sovittelussa otettaisiin käyttöön suojaosa, joka koskisi pelastuslaitoksen sivutoimisen henkilöstön, sopimuspalokunnan tai muun pelastusalalla toimivan yhteisön henkilöstön jäsenen pelastustoimintaan osallistumisesta saamaa tuloa. Pelastuslaitoksen sivutoimisen henkilöstön taikka sopimuspalokunnan tai muun pelastusalalla toimivan yhteisön henkilöstön jäsenet voisivat ansaita pelastustoimeen osallistumisesta enintään 300 euroa sovittelujakson aikana ilman, että se vaikuttaa työttömyysetuuden määrään. Muutoksen tavoitteena on edistää vapaaehtoiseen pelastustoimintaan osallistumista.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2011.

Lakialoitteet

Lakialoitteissa LA 29/2007 vp, LA 93/2008 vp ja LA 16/2009 vp ehdotetaan työttömyysturvalakia muutettavaksi siten, että työtuloille säädettäisiin 200 euron suojaosa, joka ei vaikuttaisi työttömyysetuuden määrään.

Lakialoitteessa LA 85/2008 vp ehdotetaan työttömyysturvalakia muutettavaksi siten, ettei vapaaehtoispalokunnan toimintaan osallistuvalle maksettavat hälytyskorvaukset vaikuttaisi työttömyysetuuden määrään.

Lakialoitteessa LA 131/2010 vp ehdotetaan työttömyysturvalakia muutettavaksi siten, että työtuloille säädettäisiin 400 euron suojaosa, joka ei vaikuttaisi työttömyysetuuden määrään.

Lakialoitteessa LA 132/2010 vp ehdotetaan työttömyysturvalakia muutettavaksi siten, että työtuloille säädettäisiin 300 euron suojaosa, joka ei vaikuttaisi työttömyysetuuden määrään.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT***Yleisperustelut***

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi työttömyysturvalain 4 lukuun uusi 6 §, jossa säädetään pelastuslain 25 §:ssä tarkoitettujen henkilöiden työttömyysetuuden sovittelusta. Pelastuslaitoksen sivutoimisen henkilökunnan, sopimuspalokunnan tai muun pelastusalalla toimivan yhteisön henkilöstön jäsenen pelastustoimintaan osallistumisesta kertyneestä tulosta otettaisiin työttömyysetuuden sovittelussa huomioon vain 300 euroa ylittävä tulo. Näin pelastustoiminnasta saadulle tulolle säädetään nk. suojaosa, joka ei vähennä työttömyysetuuden määrää.

Esityksen tavoitteena on edistää tehokkaan pelastusvalmiuden ylläpitämistä. Suurimmassa osassa Suomen kuntien alueesta pelastustoiminnan kiireelliset palvelut tuotetaan muun kuin päätoimisen henkilöstön toimesta. Sivutoimisina tai vapaaehtoisina pelastustoimessa toimii noin 20 000 hälytyskelpoista henkilöä. Pelastuslaitoksilta palkkaa vuonna 2010 saaneista noin

8 000 sopimushenkilöstä 362 henkilöä oli jossain vaiheessa työttömänä kyseisen vuoden aikana. Työttömyysturvalain mukaan kaikki työtulot vähentävät työttömyysetuutta samalla tavalla riippumatta työstä tai ansaitsemisen laadusta. Säännökset koskevat myös palkkaa tai palkkiota, jota maksetaan osallistumisesta pelastustoimintaan. Näin työttömyysturvasäännöksillä saattaa joissain tilanteissa olla vaikutusta pelastusvalmiuteen.

Esityksen johdosta pelastustyöhön osallistuvan henkilön tästä työstä saamat ansiotulot vähentävät työttömyysetuutta eri tavoin kuin muusta satunnaisesta työstä saadut tulot. Perustuslakivaliokunta toteaa, että työttömyysturvajärjestelmää koskevat muutokset tulisi pääsääntöisesti toteuttaa niin, ettei työttömiä aseteta eri asemaan sillä perusteella, millaisesta toiminnasta heidän ansaitsemansa tulo on peräisin. Valiokunta huomauttaa, että ilmeisesti on olemassa muitakin vapaaehtoistyön tehtäviä, jotka ovat

vastaavalla tavalla yhteiskunnan perustoimintojen turvaamisen kannalta tärkeitä. Perustuslakivaliokunta katsoo kuitenkin, ettei yhden henkilöryhmän suosiminen ehdotetulla tavalla muodostu yhdenvertaisuusnäkökohdista mielivaltaiseksi tai kohtuuttomaksi. Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotettu sääntely mahtuu lainsäätäjälle kuuluvan harkintavallan piiriin.

Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että työttömyysturvajärjestelmän päämääriä ja tarpeita lähempänä olisi vaihtoehto, joka kohdistuisi kaikkiin työttömiin ja kannustaisi lyhytkestoisienkin töiden vastaanottamiseen. Yleistä ansiotulojen suojaosaa ei perustelujen mukaan taloudellisten syiden vuoksi kuitenkaan ole mahdollista säätää kaikkia työttömiä koskevaksi. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan näkemyksen mukaan yleinen tulojen suojaosa olisi työhön kannustavuuden sekä syrjäytymisen ehkäisemisen näkökulmasta kannatettava. Valiokunta tukee sisäministeriön lausunnossaan esittämää näkemystä, että työttömyysturvajärjestelmässä aiemmin käytössä ollut yleinen suojaosa olisi syytä palauttaa, jolloin sovittelu koskisi suojaosan ylittäviä tuloja.

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että esitetty sovittelusäännösten poikkeussäännös on omiaan monimutkaistamaan työttömyysturvan sääntelyä. Valiokunta on useaan kertaan todennut, että työttömyysturvasäännöksiä on aiheellista yksinkertaistaa. Säännösten yleinen monimutkaisuus hidastaa etuuspäätösten käsittelyä ja etuuden maksatusta sekä vaikeuttaa työnhakijan mahdollisuutta selvittää oikeuttaan etuuteen (StVM 50/2009 vp ja StVM 49/2010 vp). SATA-komitea edellytti, että erityisesti sovitellun työttömyysetuuden sääntelyä yksinkertaistetaan. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan juuri sovitellun etuuden maksuviiveet on nähty pelastustoimen kentällä ongelmalliseksi ja pelastustyöhön osallistumishalukkuutta alentaviksi. Pelastustoiminnasta saatu tulo on kuitenkin uudistuksen voimaantulon jälkeenkin selvitettävä työttömyysetuutta haettaessa samalla tavoin kuin muut ansiotulot. Sen lisäksi tulee valvottavaksi, onko henkilö suojaosuuden piirissä ja miltä osin palkka on saatu pelastustyöstä. Asian käsittelyn ei siis muutoksen myötä voida

olettaa nopeutuvan, vaikka esityksen taustalla on tämä tavoite.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta voi, tunnistaen esityksen ongelmallisuuden työttömyysturvan kokonaisuuden kannalta, hyväksyä hallituksen esityksen. Sääntelyn tavoite on edistää tehokkaan pelastusvalmiuden ylläpitämistä. Erityisesti harvaanasutuilla alueilla pelastustointa ei ole mahdollista rakentaa pelkästään päätoimisten henkilöiden varaan. Lisäksi sivutoiminen ja vapaaehtoinen henkilöstö muodostaa välttämättömän osan poikkeusolojen pelastustoimen henkilöstöä. Valiokunta huomauttaa kuitenkin, että yhteiskunnan välttämättömien perustoimintojen turvaaminen tulisi jatkossa ensisijaisesti rahoittaa muulla tavoin kuin sosiaaliturvalla.

Esityksestä ei ilmene, sovelletaanko ehdotettua järjestelmää myös Ahvenanmaan maakunnassa. Ehdotettu säännös koskee pelastuslain 25 §:ssä tarkoitettuja henkilöitä. Pelastuslakia ei sovelleta Ahvenanmaalla. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan todennut, että sosiaali- ja terveysvaliokunnan on syytä asian jatkovalmistelussa varmistaa, että ehdotettua järjestelmää sovelletaan myös Ahvenanmaan maakunnassa toimiviin laissa tarkoitettuihin henkilöihin. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa soveltamista koskevan maininnan lisäämistä pykälään.

Aloitteet

Valiokunta on hyväksynyt työttömyysetuuden sovittelussa käytettävän suojaosan hallituksen esityksen mukaisena. Valiokunnan kannasta seuraa, että lakialoitteet on hylättävä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti (Valiokunnan muutos-ehdotukset) ja

että lakialoitteet LA 29/2007 vp, LA 85/2008 vp, LA 93/2008 vp, LA 16/2009 vp, LA 131/2010 vp ja LA 132/2010 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki
työttömyysturvalain 4 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään työttömyysturvalain (1290/2002) 4 lukuun siitä lailla 1188/2009 kumotun 6 §:n tilalle uusi 6 § seuraavasti:

4 luku

Soviteltu ja vähennetty työttömyysetuus

6 §

Pelastustoiminnasta saatujen tulojen sovittelu

Pelastuslain (/) 25 §:ssä tai vastaavien Ahvenanmaan maakunnan lainsäädännössä tarkoitettujen pelastuslaitoksen sivutoimisen henkilöstön taikka sopimuspalokunnan tai muun pe-

lastusalalla toimivan yhteisön henkilöstön pelastustoimintaan osallistuvien jäsenten soviteltu työttömyysetuus lasketaan 4 §:n 1 momentista ja 5 §:n 1 momentista poiketen siten, että sovitte-
lussa otetaan huomioon pelastustoiminnasta saadusta tulosta se osa, joka:
(1—3 kohta kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Inkeri Kerola /kesk
vpj. Sirpa Asko-Seljavaara /kok
jäs. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Arja Karhuvaara /kok
Anneli Kiljunen /sd (osittain)
Marjaana Koskinen /sd
Håkan Nordman /r

Markku Pakkanen /kesk
Päivi Räsänen /kd
Paula Sihto /kesk
Seppo Särkiniemi /kesk
Satu Taiveaho /sd
Lenita Toivakka /kok
Erkki Virtanen /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Esitetyllä työttömyysturvalain muutoksella edistetään vapaaehtoiseen pelastustoimintaan osallistumista ja tehokkaan pelastusvalmiuden ylläpitämistä. Esitys on kannatettava, mutta jättää kysymyksen, miksi samaa kannustetta ei käytetä työttömien lisätienestisiin muissa tehtävissä.

Pelastuslaitoksen sivutoimisen henkilöstön taikka sopimuspalokunnan tai muun pelastusalalla toimivan yhteisön henkilöstön jäsenet voisivat ehdotuksen mukaan ansaita pelastustoimeen osallistumisesta enintään 300 euroa sovitelujakson aikana ilman, että se vaikuttaa työttömyysetuuden määrään. Perustuslakivaliokunta arvioi lausunnossaan (PeVL 64/2010 vp), että työttömyysturvajärjestelmään tehtävät muutokset tulisi pääsääntöisesti toteuttaa niin, että työttömiä ei aseteta eri asemaan sillä perusteella, millaisesta toiminnasta heidän ansaitsemansa tulo on peräisin. Ehdotettu sääntely ei perustuslain yhdenvertaisuussäännösten näkökulmasta ole täysin asianmukaista, mutta mahtuu lainsäätäjälle kuuluvan harkintavallan piiriin.

Kuten lakialoitteeni (LA 29/2007 vp) perusteluissa totean, sovitellun työttömyysetuuden laskentatapa on tiukka ja pienikin lisätulo johtaa työttömyyspäivärahan pienentymiseen ja sen uudelleen määrittelemiseen. Nykykäytäntö ei

ole työntekoon kannustava vaan vaikuttaa siten, ettei työttömän kannata ottaa vastaan lyhytkestoisia töitä siitäkään huolimatta, että olisi mahdollisuus soviteltuun päivärahaan. Työttömän työllistymisen kannalta olisi parempi, että pieninkin työn vastaanottaminen on taloudellisesti kannattavaa.

Yhdenvertaisuuden lisäämiseksi ja kaikkien työttömien kannustamiseksi työn vastaanottamiseen tulee työttömän soviteltuun päivärahaan määritellä 200 euron suojaosuus, jota pienempiä kuukausittaisia lisätuloja ei oteta työttömyyspäivärahassa huomioon. Tämän toimenpiteen kustannukset ovat työttömyysturvajärjestelmässä arviolta 30 miljoonaa. Palokuntatyö ja siihen osallistumisen turvaaminen on yhteiskunnan turvallisuuden kannalta tärkeää, joten on hyväksyttävää, että suojaosuus sen osalta on esityksessä ehdotettu 300 euroa. Panostus kaikkien työttömien työhön kannustamiseen on kannatettava, sillä ohutkin side työelämäänsä voi estää syrjäytymistä ja avata polkuja täysipäiväiseen työhön.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

*Vastalauseen muutosehdotus***Laki****työttömyysturvalain 4 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 4 luvun 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 §:n 1 momentti laissa 1354/2007 ja

lisätään 4 lukuun siitä lailla 1188/2009 kumotun 6 §:n tilalle uusi 6 §, seuraavasti:

4 luku**Soviteltu ja vähennetty työttömyysetuus***4 § (Uusi)**Sovittelussa huomioon otettava tulo*

Sovittelussa tulona otetaan huomioon 200 euroa ylittävä osa palkasta tai muusta ansiotulona pidettävästä vastikkeesta, joka on saatu korvauksena työstä. Tällaisena vastikkeena pidetään myös työaikapankkiin säästettyjä tai sieltä nostettuja ansioita. Jos yritystoiminnan sovittelujakson tulot eivät ole luotettavasti osoitettavissa, ne voidaan arvioida verotustietojen perusteella

*5 § (Uusi)**Etuuden määrä*

Soviteltu työttömyysetuus lasketaan siten, että etuus ja 50 prosenttia saadun tulon 200 euroa ylittävästä osasta voivat sovittelujakson aikana yhteensä nousta määrään, joka etuutena muutoin olisi voitu maksaa.

6 §

(Kuten StVM)

Voimaantulosäännös
(Kuten StVM)

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 2011

Päivi Räsänen /kd

VASTALAUSE 2

Perustelut

On tärkeää, että paloturvallisuus maassamme on korkealla tasolla ja että palo- ja pelastushenkilöstön saatavuus on turvattu. Emme kuitenkaan hyväksy nyt käsiteltävänä olevaa hallituksen esitystä, jossa työttömyysetuuden sovittelussa käyttöön otettava suojaosa koskisi ainoastaan pelastustoiminnassa sivutoimisena saatua tuloa. Hallituksen ehdottamalla lainmuutoksella työttömät asetettaisiin eriarvoiseen asemaan.

Kaikkiin sovitellun päivärahan saajiin sovellettava yleinen suojaosa sivutoimisten tulojen huomioimisessa olisi lähempänä työttömyysturvajärjestelmän päämääriä ja kannustaisi kaikenlaisen työn vastaanottamiseen. Hallitus on kuitenkin pitänyt tätä vaihtoehtoa liian kalliina.

Myös perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että esitys lisää työttömien epätasa-arvoa. Perustuslakivaliokunnan mukaan: "Työttömyysturvajärjestelmään tehtävät muutokset tulee toteuttaa niin, että työttömiä ei aseteta eri asemaan riippuen siitä, millaisesta toiminnasta heidän ansaitsemansa tulo on peräisin. Pelastustoimen lisäksi on olemassa muitakin vapaaehtoistoimia, jotka ovat vastaavalla tavalla esimerkiksi yhteiskunnan perustoimintojen kannalta tärkeitä. Ehdotettu sääntely muodostuu näin varsin pistemäiseksi, mikä ei perustuslain yhdenvertaisuusäännöstenkään näkökulmasta ole täysin asianmukaista."

Esitys monimutkaistaisi työttömyysturvajärjestelmää entisestään. Järjestelmää tulee pikemminkin selkeyttää. Sosiaaliturvan uudistaminen ei myöskään onnistu ilman lisärahoitusta. Työn vastaanottamisen helpottaminen on nähtävä investointina, joka pidemmällä aikavälillä maksaa itsensä takaisin pienentyneinä sosiaali- ja terveysmenoina ja lisääntyvinä verotuloina.

Sovittelun työttömyysetuuden laskentatapa on tiukka, ja pienikin lisätulo johtaa työttömyyspäivärahan pienentymiseen ja sen uudelleen määrittelemiseen. Usein päivärahan määrittely uudelleen myös viivyttää kohtuuttomasti päivärahan maksamista työttömälle. Nykykäytäntö ei ole työntekoon kannustava vaan vaikuttaa siten, ettei työttömän kannata ottaa vastaan lyhytkestoisia töitä siitäkään huolimatta, että hänellä olisi mahdollisuus soviteltuun päivärahaan. Työttömän työllistymisen kannalta on parempi, että lyhytaikaisenkin työn vastaanottaminen on taloudellisesti kannattavaa. Tästä syystä kaikkien työttömien soviteltuun päivärahaan tulee määritellä yleinen 300 euron suojaosuus, jota pienempiä kuukausittaisia lisätuloja ei oteta työttömyyspäivärahassa huomioon.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

*Vastalauseen muutosehdotus***Laki****työttömyysturvalain 4 luvun 4 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 4 luvun 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 §:n 1 momentti laissa 1354/2007 seuraavasti:

4 luku**Soviteltu ja vähennetty työttömyysetuus***4 § (Uusi)**Sovittelussa huomioon otettava tulo*

Sovittelussa tulona otetaan huomioon 300 euroa ylittävä osa palkasta tai muusta ansiotulona pidettävästä vastikkeesta, joka on saatu korvauksena työstä. Tällaisena vastikkeena pidetään myös työaikapankkiin säästettyjä tai sieltä nostettuja ansioita. Jos yritystoiminnan sovittelujakson tulot eivät ole luotettavasti osoitettavissa, ne voidaan arvioida verotustietojen perusteella

*5 § (Uusi)**Etuuden määrä*

Soviteltu työttömyysetuus lasketaan siten, että etuus ja 50 prosenttia saadun tulon 300 euroa ylittävästä osasta voivat sovittelujakson aikana yhteensä nousta määrään, joka etuutena muutoin olisi voitu maksaa.

*6 §**(Poist.)*

Voimaantulosäännös
(Kuten StVM)

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 2011

Anneli Kiljunen /sd
Marjaana Koskinen /sd
Satu Taiveaho /sd

VASTALAUSE 3

Perustelut

Hallituksen esitystä tukevassa mietinnössä valiokunta ehdottaa, että työttömyysetuuden sovitelussa otettaisiin käyttöön 300 euron suojaosa, joka koskisi ainoastaan pelastuslaitoksen sivutoimisen henkilöstön, sopimuspalokunnan tai muun pelastusalalla toimivan yhteisön henkilöstön jäsenten pelastustoimintaan osallistumisesta saamaa tuloa. Tätä ei voida kuitenkaan pitää missään määrin riittävänä.

Yhden ammattiryhmän sinänsä tarpeellisen suojaosuuden kasvattamisen sijasta tulisi helpottaa kaikkien työttömien työnhakijoiden mahdollisuuksia ottaa vastaan lyhytaikaisia työsuhteita tai lyhyemmällä työajalla olevia työsuhteita menettämättä kohtuuttomasti työttömyyspäivärahaetuuttaan.

Tämän vuoksi ehdotin valiokunnan mietintöön työttömyysturvalain 4 lukuun muutosta, jonka mukaan työttömyysetuuden sovitelussa otettaisiin käyttöön 400 euron suuruisen suojaosa, joka koskisi kaikkia sovitellun työttömyysetuuden saajia. Rinnakkaislakialoitteeseen (LA 131/2010 vp — Annika Lapintie /vas) viitaten ehdotin, että valiokunnan mietintöön sisältyvä 6 § poistetaan ja työttömyysturvalain 4 ja 5 §:ään tehdään muutos, jonka mukaan soviteltava työttömyysetuus lasketaan 400 euron ylittävältä palkan tai ansiotulon osasta kaikille sovitellun työttömyyspäivärahan saajille.

Nykyisellään sovitellun työttömyysetuuden laskentamalli johtaa siihen, että pienikin lisätulo vähentää työttömyyspäivärahaa ja aiheuttaa sen uudelleen määrittelemisen. Päivärahan uudelleen määrittely tuottaa tarpeetonta hallinnollista työtä. Lisäksi päivärahan uudelleen määrittelystä johtuva päivärahan viivästyminen aiheuttaa monille toimeentulovaikeuksia.

Nykyinen sovitellun työttömyyspäivärahan malli ei ole työntekoon kannustava. Työttömän ei kannata ottaa vastaan lyhytkestoista työtä siitäkään huolimatta, että olisi mahdollisuus soviteltuun päivärahaan, koska jokainen ansaittu euro vähentää työmarkkinatukea 50 senttiä. Työttömän työllistymisen kannalta on parempi, että pienenkin työn vastaanottaminen on taloudellisesti kannattavaa.

Tämän aloitteen kustannukset valtiolle ovat työttömyysturvajärjestelmässä arviolta 60 miljoonaa euroa. Nettokustannukset julkiselle vallalle ovat kuitenkin vain 30 miljoonaa euroa.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

*Vastalauseen muutosehdotus***Laki****työttömyysturvalain 4 luvun 4 ja 5 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työttömyysturvalain (1290/2002) 4 luvun 4 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 4 §:n 1 momentti laissa 1354/2007 seuraavasti:

4 luku**5 § (Uusi)****Soviteltu ja vähennetty työttömyysetuus***Etuuden määrä***4 § (Uusi)***Sovittelussa huomioon otettava tulo*

Sovittelussa tulona otetaan huomioon 400 euroa ylittävä osa palkasta tai muusta ansiotulona pidettävästä vastikkeesta, joka on saatu korvauksena työstä. (Poist.) Jos yritystoiminnan sovittelujakson tulot eivät ole luotettavasti osoitettavissa, ne voidaan arvioida verotustietojen perusteella

Soviteltu työttömyysetuus lasketaan siten, että etuus ja 50 prosenttia saadun tulon 400 euroa ylittävästä osasta voivat sovittelujakson aikana yhteensä nousta määrään, joka etuutena muutoin olisi voitu maksaa.

6 §*(Poist.)*

Voimaantulosäännös
(Kuten StVM)

Helsingissä 9 päivänä maaliskuuta 2011

Erkki Virtanen /vas